

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in saboto.

G Hermanu.

deželnemu in državnemu poslancu, je občni
zbor pol. narod. gospodarskega društva pri sv.
Lovrencu v slovenskih gorah na Štajarskem
poslal to-le zahvalnico:

Gospod poslanec!

Že 13 let ste poslanec ptujskega okraja
v deželnem zboru; — in kakor ste Vi od prve
dobe svojega poslanstva svojim načelom vedno
zvesti ostali, tako so Vam tudi Vaši volilci
bili zvesti, in so Vas lani v državni zbor na
Dunaj volili. Po tej volitvi so svoje zaupanje
do Vas iz nova in sijajno pokazali. —

Ves ta čas ste Vi imeli pred očmi blagor
naše slovenske domovine s tem geslom: „Ako
so srečni in zadovoljni posamesni
narodi in dežele, srečna bo potem
cela država“. —

Vedno ste se poganjali za to: naj se naša
slovenska mladost v šolah na krščanski pod-
lagi v slovenskem jeziku podučuje; naj bojo
na slovenskih tléh uradnije vseskozi slovenske;
naj se prebivalcem v domačem, jim razumlji-
vem jeziku dopisuje, naj se breme vojaškega
stanu, kolikor mogoče, od kmetijskih ram odloži
da se več delalnih rok kmetijstvu ohrani.

Pri zadnjem zasedanju dežel. zbora ste
tako krepko boljše vrnanje občin zagovarjali,
da Vam niti Vaši nasprotniki pripoznanja
niso mogli odreči. — Vi ste govorili za to:
naj se občinam preobila opraviha odzamejo,
kterih točno opravljati ne morejo; naj se ne
silijo srenje v velike občine, ker je očivestno,
da se ne bodo mogle z bogati, in bo med njimi
veden ravs in kavs, dobra stvar pa bo gotovo
škodo trpela; — naj se gosposke bolj med

ljudstvo postavijo, in tako vravnajo, da bo kmet
svoja opravila hitrej, brez velikih stroškov, ki
jih zdaj tako obilno mora notarom in advo-
katom plačevati, in brez nepotrebne zamude
časa opravil. —

V državnem zboru ste trdno stali na
tisti strani, ki želi, naj se naša država vredi
na pravični historični podlagi, naj se mir na-
pravi med narodi; — naj se vsem kakor jed-
naka bremena, isto tako tudi jednake pravice
delijo. —

Pol. narodno gospodarsko društvo pri sv.
Lovrencu v slov. gor. je prepričano, da pri
srečnih in zadovoljnih narodih mnogojezične
Avstrije bosta tudi obrtnija in kmetijsvo napre-
dovala; pri dobro vravnanih vradih bo manj
uradnikov, — pri dobrih krščanskih šolah manj
hudodelnikov, — po takem ravnanju bi se tudi
dace znižale. —

Ker ste Vi, Blagorodni gospod, kot deželni
in državni poslanec tega okraja, vedno v tem
smislu se trudili, Vam pol. narod. gospodar dru-
štvo v tem pismu svojo popolno priznanje in
srčno zahvalo izreka, in se nadeja, da akorav-
no, kakor pred 12 leti, Vi sami v deželnem
Štajarskem zboru katoliške Slovence v res-
nici zastopate, bo vendar naposled pravična
reč zmagała. —

Bodite zdravi!

Slovani avstrijske Šlezije.

Šlezija je mala deželica na daljnem severu
slovanskem za krkonoškimi gorami. Čilo in
marljivo ljudstvo se živi največ od tkalstva
ter je v ogromni večini narodnosti slovanske.
Mala Šlezija je tretji biser v kroni sv. Vavla, pa
čudno je, da se bratje Čehi v svojih orga-

nih tako malo za nje potegujejo proti nasil-
stvu, katerega morajo Šlezani trpeti na meji
pred Prusi, še bolj pa v središču v glavnem
mestu Opavi pred domačimi odpadniki. Če kje
cvete pruska napihnenost v našem cesarstvu,
je to v mali Šleziji, kjer so razmere skoro
prav enake, kakor pri nas na Slovenskem. Te
razmere edini njihov organ, „Opavský Týden-
nik“, popisuje tako-le: „Kdor je poznal našo
malo Šlezijo pred 20 leti, ter primerja takratno
mišljenje z današnjim, mora priznati, da se
je mnogo spremenilo. Leta 1859, ko je cesar
naš pred bitvo pregledoval polk šlezijski, ki
ima njegovo ime, pristopi k nekemu vojaku,
potrka ga na ramena ter pravi: „To so moji
vrli Šlezaci!“ — Takrat je bil ta izrek opravi-
čen, kajti malokje je bilo najti večje vdanosti
do habsburškega dvora, kakor pri nas v mali
Šleziji. Ta izrek bi bil danes, gledé neke
stranke, ki ima pri nas prvo besedo, jako
dvomljiv. Že od 1861. leta od Schmerlingove
„ustave“, a še več od „bürgerministerija“,
vleče neki mrzel veter od pruskega severa, ki
mori dišečo cvetlico avstrijskega domoljubja.
Od te dobe je pri nas na Šleskem na dnev-
nem redu posebna agitacija ponemčevalna, nas
Slovane tlačeča; ona nas naravnost imenuje
„rebele“ in „neprijatelje“ cesarstva našega.
Agitacija ta je postala od l. 1866 velikomem-
ška; po nesrečni francoski vojski pa kar po-
litično-neavstrijska. Nevarneja je zaradi tega,
ker dobiva svojo podporo iz onih krogov, ki
imajo na šlezijški ljud ves vpliv. Podpora ta
se ne vidi ravno javno, ampak širi se pod
krinko vsezveličavne nemške kulture, brez koje
boje šlezijški Slovan niti srečen niti zveličan
ne bode. Vsaj je celó v neki stranki „gori“
geslo: „Slovan, ki hoče imeti enake pravice z

Podlistek.

„Prerok“ Cazotte.

I.

Cazotte je bil ravno pred francoskim
pantom kakor Samuel tedanjega časa mnogo
imenovan. S srčnostjo, s pogumom, kakor pre-
roki starih časov, je svaril pred krivo filozo-
fijo Voltair-ovo in njenimi groznimi nasledki
in sicer še glasneje, kakor so si duhovniki
upali. Njegovo življenje, kakor tudi njegovo
napovedovanje strašnega punta, nam je njegov
prijatelj La Harpe spisal.

Cazotte se je rodil leta 1720 v Dijonu na
Francoskem; učil se je s prva v tem svojem
rojstnem mestu, pozneje pa v Parizu. Stopil
je potem k vojnemu mornarstvu, ter je bil l.
1747 kot kontrolor na otok Martinique poslan.
V letu 1759 napadejo Angleži z veliko močjo
tamošnjo trdnjavo Saint-Pierre, in sosebno
Cazotte u se je zahvaliti, da je ta nevarni na-
pad brez vspeha ostal.

Vendar pozneje ga prime hrepenenje po
svoji ljubi domovini, in ker mu je bogata
dedšina k temu pripomogla, se precej podá
na pot, in kmalo dojde v Pariz. Svoja velika
posestva na otoku prepusti prijatelju*) Lava-
lette-ju, da mu vse proda. Od zdaj je Cazotte
bolj odločen od sveta živel, le za-se in za ved-
nosti in umetnosti, zdaj na deželi na svojem
posestvu v Epernay-u, zdaj v Parizu.

Vsakdo si prizadeva občiti s prijaznim
visoko omikanim Cazotte-om. V najvišjih kro-
gih se srečne štejejo, kadar ga zamorejo med
svojimi gosti imeti in si pri mizi z njegovimi
pogovori napajati dušo in srce. Njegove be-
sedes so vedno polne šaljivosti, izvrstnih opa-
zek in najbistroumniših razsodb, pri katerih
pa vendar nikoli ni najti one frivolne razbrz-
danosti, kakor je bila v tistem času v viših
krogih zelo v navadi.

Vsled izvrstnih slovstvenih del postane
ud literarne družbe. Tudi tukaj s svojo bistro-

*) Zakaj prijatelju in ne „prijatelju“ pišem,
bom v kratkem povedal v „Slovenec“ in prosil
za kritiko o tej besedi.

umnostjo, vse obsegajočo pametjo, in zlasti
s čistim svojim življenjem vse prekosi. Ker je
tedaj pri svoji globoki učenosti brez ošabnosti
pa tudi brez prevzetnosti spoznal vso ne-
čimurnost in praznoto človeške vednosti, ako-
ravno stoji na trdi podlagi pozitivne vere, zato
je bil tudi vedno odločen in pogumen nasprot-
nik nevere, ki se je mogočno širila. Studilo
se mu je do tistih mož, ki so se z lepim ime-
nom filozofe imenovali, katerih filozofija pa ni
bila družega, kakor prazna zofistika in sleparija
ter želja vse zatreti, kar je krščanstvo in dr-
žava ustanovila, ravno tako, kakor pri naših
liberalcih.

Ti zasmehovalci svete vere so počasi
ljudstvo, posebno po mestih, toliko popačili in
spridili, da se je v grozovitnem puntu zoper
kralja in krščansko vero vzdignilo. Trinogi,
kakor Marat, Robespierre, Danton, S. Just, so
vladali in v poglavitnejših mestih, zlasti v
Parizu, je tekla v potokih nedolžna kri, in so
padale glave duhovnikov in svetnih, ki so
kralju zvesti ostali. Tudi Cazotte je bil s svojo
hčerko v ječo vržen. Tukaj tedaj je sedel

Nemcem, je nelojalen". Nas Slovane po sili smatra za Nemce, ali vsaj za „ustavoverne“ Slovane; ni nam dovoljeno ne v šolah, ne v občinskih zadevah, ne v vradnijah v materinskem jeziku govoriti, še manj pa pisati; o kaki pravici in samospravi še ne govorimo, škoda je vsake besedice. Kdor se protivi, kdor se sklicuje na postavo, potrjeno od cesarja samega, že ima opraviti z različnimi gospóskami. Na ta način je zabredla ta druhal na nepravo cesto, poleg koje ponosno raste „pruski“ cvet, ki že zori na pogubo cele Avstrije. In zakaj bi tako ne delali? Iz Dunaja se jim pošiljajo ti ukazi in izgledi, koje ustavoverno novinarstvo podkupljeno od Prusov pod krinko liberalnosti in napredka celemu svetu oznanuje. Ko bi Njih Veličanstvo cesar in kralj naš vedel, kaj se je že od leta 1859 do danes tu na Šlezkem godilo, gotovo bi več ne vskliknil: „To so moji vrli Šlezaci!“ Tako bi marveč moral reči obstreljenec v Kissingenu, kteremu pripravljajo tla, kodar se bode začel razlegati po celi Avstriji oni „Schmerzenschrei“.

Konečno list našteva dokaze za vse to. Šolska mladež po ulicah in pri izletih prepeva prusko pesem „Wacht am Rhein“; pri koncertih in slavnostih se demonstrativno pruske zastave obešajo. Mladini se v narodnih in srednjih šolah vcepuje „der Gedanke an ein grosses, einiges Deutschland“, tako, da si mora misliti: „Extra Germaniam non est vita“ itd. Vradniki c. k. vedó, kam to meri, to vedó vsi po Avstriji, pa molčé; molčé celó, kadar te izdajice domovine naše celo v vradnih listih oznanujejo veleizdajske namene. Minule dni se je v Bjeli (Biala) celó zgodilo, da je neki prusak, trgovec, v gostilnici „Zur Nordbahn“ javno rekel: „Vsi avstrijski častniki so troteljni“. Ko neki poljski kupec to sliši, pozove zabavljivca, naj to prekličé. Kaj še! Gostje so potegnili s prusakom ter vrlega kupca vrgli iz gostilnice.

Mislimo, da naša vlada ni še tako malo močna, da bi ne zamogla potlačiti pruske kuge, da bi njeni državljani v lastni hiši bili varni pred napadi — pruskih dolgoprstežev.

Politični pregled.

V Ljubljani 31. avg.

Avstrijske dežele.

Z Dunaja. Kako stratsno se je liberalcem mudilo za verske postave, kakor da bi

starček Cazotte — bil je v 72. letu — mož, čigar vest je čista bila, v tèmni, grozopolni ječi. In to je bila sreča za nje, ki so ž njim vred zaprti bili, in ktere so brez duhovnika, brez sv. zakramentov na morišče gonili. On jih je tolažil, jim grenko pot olajševal ter jih popolnega obupanja varoval. Vsi so ga ljubili in čislali.

Zadnjič je bil tudi on k smrti obsojen. Preden ga k smrti peljejo, prosi za pisno orodje in piše še sledeče besede svoji hčeri: „Dete moje, ne jokaj za menoj. Pred vsim pa ne greši zoper Boga.“ — Na cesti se obrne še enkrat k ljudstvu z besedami: „Jaz umrjem, kakor sem živel, Bogu in kralju zvest“. Potem stori še zadnje stopinje na morišče, in njegova glava pade pod rabeljnovó sekiro. Njegovi spisi so prišli na svetlo v Parizu leta 1776, 2 Vol. Oeuvres morales et badines.

II.

Najbolj imenitno je Cazotte-ovo prerokovanje ali gledanje v prihodnost, ki ga je spisal filozof La Harpe, ki je bil takrat še neveren

Avstrija ne bila imela nobenih družih potreb! Zdaj pa se ministerstvo in deželne vlade za nje ne zmenijo. „Vaterlandu“ se poroča, da cesarski namestniki pri oddajanju duhovnij niso oporekali še proti takim duhovnikom ne, ki so se zaradi političnih vlad nasprotnih agitacij imeli pred sodnijo zagovarjati. Če so pa komu nasprotovali, je minister bogočastja njihovo razsodbo ovrgele. Prav tako, kakor poroča „Germanija“ od 28. avgusta, se godi na Pruskem. Broslaviški fajmošter Pavl je bil večkrat zaporedoma obsojen zaradi prelomljenja verskih postav in tudi že zaprt. In vendar ga je vlada sedaj pripoznala za fajmoštra, „če škofijski ordinarijat nič proti temu ne bo imel.“ Ordinarijat takim razsodbam, ki zahtevajo od njega za trdno nastavljene duhovne, ne bo ugovarjal, pač pa bode vsak katoličan miloval vradnike zaradi čisto nepotrebne truda, da na videz oddajajo duhovnije, ki so po cerkvenih določbah že davno za trdno oddane. Če gospodje ministri nimajo poguma in moči, da bi izvrševali nove cerkvene postave, bi-li ne bilo bolje, da se zopet odpravijo, nego da jih s takim izvrševanjem pokopljejo sami?

Česki „Pokrok“ poroča, da mnogi okraji, mesta in občine pripravljajo adrese, v kterih cesarju izreko željo, da bi se naredila sprava s českim narodom na podlagi cesarjevega pisma od 12. sept. l. 1871. Ustavoverni listi se nad tem strašno hudujejo. Se ve, da oni bi najraje videli, da bi se razpor med avstrijskimi narodi širil, ker potem imajo več upanja, da Bismark Cislajtanijo pozoblje.

Tržaški deželni zbor je bil 29. avgusta ob 11. uri dopoldne z navadnim pozdravom in odzdravom odprt. Nazočih je bilo 30 poslancev; vlado je zastopal vl. svetovalec Rinaldini. — Ces. namestnik Pino je ravno tisti dan popoldne v Trst došel.

Graški „Volksblatt“ svari duhovščino pred državno podporo.

V hrvaškem zboru so se 28. t. m. razdelili med poslance vladini predlogi. Volitev Torbarjeva je bila poterjena. Prihoduja seja 31. avgusta.

Vnanje države.

Poljski listi pripovedujejo o uporuh kmečkih prebivalcev na ruskem Poljskem. Vzrok temu je prevelika oostrost novega gouvernerja v Varšavi, ki je dal nek oklic siloma na cerkvena vrata nabiti. Kmetje pa so ga strgali z vrat in pri ti priliki imeli ravns z vojaki.

in je bil priča tega prerokovanja. Tako-le piše: „Zdi se mi, kakor da bi še le včeraj bilo, in vendar je bilo v začetku leta 1788. Bili smo pri mizi enega mojih tovarišev iz akademije. Družba je bila mnogobrojna in iz vsih stanov, dvorniki, svetovalci, pisatelji, akademiki itd. Kakor po navadi, nas je prijatelj naš sijajno pogostil. Po obedu so žlahna dragocenna vina obudila v družbi veselost in tisto prostost, ki se ne vjema vsikdar z dostojnostjo: šli smo tako daleč, da se nam je vse pripuščeno zdelo, kar nam je smeh in kratek čas delalo. Champfort nam je svoje brezbožne in razuzdane pripovedke bral, in imenitne gospe so poslušale, brez da bi bile zarudele. Zdaj se vlije kakor povodenj zasmehovanje vere, eden bere to, eden to, eden navede filozofične verze Diderot-ove:

„S čevami duhovna zadnjega

Zadrigni vrat kralja poslednjega“.

In vsi smo močno mu z rokami ploskali. Še eden vstane in zakliče s povzdignjeno kupico: „Da, gospóda moja, jaz sem ravno tako prepričan, da ni Boga, kakor sem prepričan,

Bavarski kralj se je 27. t. m. vrnil iz Francoskega.

Francoski prezident Mac Mahon se je 28. vrnil v Pariz.

Brusseljski kongres je bil 27. avg. sklenjen. Vsi zastopniki razun turškega in angleškega so protokol podpisali.

Španski kralj Karlos VII. je izdal dekret, v kterem naznanja, da hoče deželam dati stare pravice (Fueros) ter sklicuje na 30. sept. generalno Junto v Alvo, da bode storila potrebne korake za vesoljni deželni zbor. Dežele ob reki Ebro so že skoro vse v karlistiškimi rokah. Zadnji čas so si prisvojili mesta Haro, Calahorro in Alcañiz, kjer zdaj Don Alfonz biva. Puicerda pa se še ni udala.

V **švicarskem** kantonu St. Gallen-u „liberalni“ katoličani zahtevajo, da naj se pri spremembi ustave odpravijo vsi samostani.

Na **Rumunskem** so prestopali avstrijske meje. Andrassy je zaradi tega tje poslal pritožbo ter tirja, da se vsi, ki so to zakrivali, ostro kaznujejo ter tudi poskrbi, da se to v prihodnje več zgodilo ne bo.

Izvirni dopisi.

Iz vrhniške okolice, 29 avgusta. (Kako naši župani goré za povečanje plače). Služabniki Ljubljanskega okrajnega glavarstva (Bezirksdiener) so vložili prošnjo na vse župane Ljubljanskega okrajnega glavarstva, da bi se njim mesečna plača povikšala od 20 na 30 gold. Ne bom rekel, da so vsi, pa 27 županov sem videl podpisanih, kateri so dovolili v to povikšanje plače, misleči, da ne gre iz njih žepa. Pa kako se motijo; ker ti služabniki se plačujejo iz konkurenčne blagajnice (Bezirkskasse). Vrhnika ima za se, Ljubljana za se tako blagajnico, za ktero se pri davkih plačujejo dokladi. Iz te blagajnice se plačujejo služabniki, babice, okrajni zdravnik in umetne dela pri konkurenčnih cestah. Župani! Zdaj vidite, če plačate omenjene služabnike, ali ne? Pred desetimi leti so dobivali taki služabniki po 10 gld. mesečne plače, potem so prosili za 15 gld.; ta prošnja se njim je uslišala, ker so poprejšne plače v resnici premajhne bile; pred enim letom so zopet prosili za 20 gld.; tudi to jim je bilo dovoljeno, zdaj pa mislm, da so vendar zadosti plačani za tako lahko službo. Vsako soboto gre tak služabnik enkrat v Ljubljano, enkrat na teden pa k

da je Homer bedak;“ in bil je res od obeh enako prepričan; govorili so o Bogu in Homeru; in bili so gostje, ki so o obeh lepo in dobro govorili.

Zabava je postala resnobnejša; govorilo se je z občudovanjem o revoluciji ali puntu, kterega je Voltaire vzročil, in enoglasno so trdili, da je to krona njegove slave. Voltairejeve spise bere omikano in priprosto ljudstvo. Eden zmed gostov pripoveduje z glasnim smehom, da mu je njegov brivec med česanjem rekel: „Vidite, gospod, akoravno sem le ubog brivec, vendar nimam več vere, kakor kdo drugi“. Iz tega smo sklepali, da bo punt v kratkem gotov, da se bo prazna vera in sleparija katoliške vere skoraj filozofiji umakniti morala, in že smo začeli računati, kdaj se to že zgoditi mora in kdo iz družbe naše bo to doživel. Starejši gostje so tožili, da nimajo upanja, mlajši pa so se veselili in upali, da bodo še to učakali.

(Konec prih.)

davkariji, ako je komu kaj poslati; pa to se ne zgodi brezplačno, saj dobi vročnino plačano; enkrat na teden pride zopet k županu, da prinese, kar je pri okrajnem glavarstvu za županijo pisanja dobil. Razun mesečne plače dobe ti služabniki še od županov nagrade za razna oznanila pri farnih cerkvah, za odgone izgnancev, za tirjanje davkov, ker dolžnikom tirjatne listke raznašajo po 17½ kr. Ti postranski dohodki na leto znašajo 130 140 gld., toraj dobe vse skupne plače kacijh 370 do 380 gld. za netežavna opravila. Kmetič pa, kateri vse to plačuje, mora vročino in mrz prenašati, zraven tega pa še pomanjkanje trpeti!

Iz Žirov, 28. avgusta. (Koga bomo volili?) Zadnja pošta prinesla je v Žiri štiri nenaročene iztise „Sl. Naroda“ št. 191, poslane štirim volilcem poslanca vipavskega in idrijskega okraja, zmed katerih eden brati ne zna; a kakor so došli, tako menda tudi odšli. Ker imenovana številka „Sl. N.“ gosp. Grabrijana, ki je Žirovcem v blagem spominu od onega časa, ko je pri njih služil za duh. pastirja, in od njega priporočenega Mateja Lavrenčiča surovo napada, priporoča pa liberalnega Plešnarja, smo koj uganili, da nameravajo slovenski liberalci (brezverci) naše volilce za poslednjega pridobiti. Vprašamo pak, so li „Narodovci“, že pozabili, koga so volilci žirovski volili v Logatcu za državnega poslanca in da se niso dali vkljub vsemu pritiskanju „Narodovcev“, pregovoriti za dr. Razlaga, ki se je vsedel v državnem zboru med liberalce ter nasprotnike katol. vere in duhovnov? Mislijo li „Narodovci“, da smo že pozabili, kako surovo so se Razlagovci obnašali pri volitvi državnega poslanca v Logatcu, kako divje so napadali naše poštene može, ki so po svojem prepričanju volili vrlega Hohenzwartha? Žirovci poznajo dobro vrlega Mateja Lavrenčiča, pa tudi liberalnega Plešnarja, in gotovo še niso pozabili, da so ga pri zadnji volitvi v Logatcu videli med „Narodovo“ drhaljo, zato bodo volili naši moške g. Mateja Lavrenčiča iz Vrhpolja št. 26.

Iz borovniške okolice 27. avg. Dopis v 97. listu „Slovenca“ je našega župana in njegove prijatelje tako vznemiril, da so celi teden sledili po predrznem pisatelju, nedolžne ljudi sumničili in nadlegovali razne strokovnjake, da bi napravili nasproten spis. Naposled jim je nekdo sestavil odgovor v št. 100 „Slovenca“. *) V tem spisu skušajo mene, ki sem kritikoval župana, na laž staviti. Pa jaz sem omenjeni dopis le iz ljubezni do srenjčanov pisal ter nisem hotel z njim ljudi hujskati proti županu, nego hotel sem županu predočiti le njegovo slabo županovanje, da bi v tej zadevi spoznal svojo krivdo ter začel za občino drugače delovati. A namesto, da bi tako sodili, so skovali spis, kteremu sem primoran nekoliko odgovoriti. Dopisnik trdi o neki „trojici“. Meni-li, da ni v stanu enega spisa sam skovati, in da morajo povsodi trije biti? Dalje piše o ranjem županu in ga iz groba kliče, koliko dolga da je naredil, ter me javno pozivlja, da naj grem gledat v zapisnike od leta 1870 in 1871. Vprašam podpisane borovniške srenjčane: Ste li videli zapisnike? Ste bili morda slepi, ko ste jih prebirali? Primerjajmo ranjega župana in sedanjega! Prvi je napravil dobro pot v gojzd, je popravil cesto na mah,

s kterega se toliko živeža izpeljuje, in je skrbel tudi za cesto pod „Žalostno goro“. Dalje je nam v veliko korist zravnal krivitek Borovnišice; on je vpeljal sejme, akoravno bi utegnil pisatelj ugovarjati, da nič ne koristi. Koncem je napravil koristne soseskine mape.

Poglejmo pa triletno delovanje sedanjega župana in povejte nam, kaj je storil? Druzega ne vem, ko to, da je cesto zmeril, kar je bilo treba, ker se je nekterim velika krivica godila. A prišli so ti iz dežja pod kap. (Krivično razdeljenje cest hom pri drugej priložnosti popisal.) To je delovanje sedanjega župana. Dopisnik dolži rajnega g. Drašlarja zaradi dolgov, akoravno so bili od 12 mož za resnične spoznani. Spomniti bi se moral na pregovor: Iz nič ni nič. Mislim, da take naprave tudi nekaj veljajo. Ali pa pri sedanjem županu ni nič dolgov? O da, znabiti še več, ko pri ranjem, kar se bode kmalo zvedelo. In kaj imamo za to? „Nič“. Pravite tudi, zakaj da so mu tako v naglici slovo dali. Zategadelj, ker on ni bil župan, nego le občinski svetovalec in si je županovo čast sam zaslužil. Hudugete se dalje nad mano, ker sem tožil zaradi slabih potov in vi neresnično poročate o stanju sedanjih cest. Kakošna so naša pota, sem zadnjič omenil. Vsakdo mora pritrditi, da so v resnici slaba. Pri nas tudi ni nobeden tako mogočen, da bi ga v rjuhi nosili in ceste so zato, da se vozimo, in ne, da se nosimo. Bolan človek se mora tudi včasih peljati, ker prvič ta pot pelje k zdravniku in drugič k sodniji. Najbolj pa zbada g. dopisnika moje navduševanje za volitev. Ker mi ne more družega oporekati, pravi, da sem prepozno vabil srenjčane k volitvi. Če ste tako vsegavedni, da za moje geslo tako dobro veste, vendar pa ne veste, da sem vže v petek poslal svoj spis v Ljubljano, tedaj prej ko se je volitev razpisala. Prav neollikano zaničujete poštenjake ter se z mene norčujete, da naj vam naznanim može, ki naj bi se volili. Na tako norčevanje jaz ne odgovarjam. Koncem nam priporočate, da naj volimo ravno sedanjega župana. Nisem mislil, da se on županijskega stola tako trdno drži, a zdaj sem iz gotovih virov prepričan, da on okoli za glasove berači, nekteri njegovi prijatelji pa nagovarjajo in nadlegujejo srenjčane, da naj njega volijo. Kako more tedaj g. dopisnik poštenim možem očitati, da na cesti čakajo in ljudi nagovarjajo? Čast gre tistemu, ki ima zasluge zanjo.

Volilci! Zedinimo se v možeh, kateri bodo pospeševali občinski blagor in te volimo, da se ne bodemo od njih odvrniti dali niti s prilizovanjem niti kako drugače. Komur pa je vse eno, naj se voli Peter ali Pavel, ta pač kaže, da ne ve, kake nasledke ima dobra ali slaba občinska volitev tudi za žep vsacega, kateri davek plačuje. Zato kažimo pri prihodnji volitvi, da se zavedamo velike važnosti, ki jo ima volitev in da volimo može, ki so našega zaupanja vredni.

X.

Domače novice.

Ljubljana, 1. septembra.

(Rokovnaški list), ki je lani lagal, da je „dober katoličan“, pa je le „dober luteranar“, in tudi še dobra mavtarska prikrpa, na vse mogoče kriptje zatira katoliško čutilo in z zaničevanjem vere in duhovstva razširja surovost v naši deželi. V št. 196 zopet z grdimi psolkami duhovstvo pita, kakoršne slišiš iz ust cunjarjev in divjakov, in prilastuje jim vse, samo tega ne, kar so res. To so ti (po nekem

dopisu iz Štaj.) „črni elementi, ki ne strižejo svojih ovac, ampak derejo, — seme sovraštva sejejo, — vselej skrbé le za-se, — radi delajo proti sreči naroda, nimajo dobrih in zrelih misli o napredku, ter mislijo, da edino molitev pomaga ubogemu ljudstvu“. . . . Takih očitnih obrekovanj in laži ga ni sram trositi med svetom. „Črni elementi“ so pač tisti, ki za denarje trosijo sovraštvo in razpor med nas, ki so narod raztrgali in ustavovercem gospodstvo vtrjujejo. Namesto dušnih pastirjev se sami vrivajo med naš narod in „derejo z njega vero, derejo z njega čednost, derejo z njega edinost; vselej skrbé le za-se“ in pa za razširjanje luterskih in mavtarskih „misel“ in vedno rijejo „proti sreči našega naroda“, ker nimajo ne dobrih ne zrelih misel o napredku, ter mislijo, da edino le nejevera ubogemu ljudstvu pomaga.

(Za deželno-zbornega kandidata mesta ljubljanskega) je bil v zadnjem shodu narodnih volilcev odločen gospod dr. A. Moše, odvetnik v Ljubljani. Mi podpiramo njegovo kandidaturu, nadjaje se od mladoslovencev enakega ravnanja glede naših kandidatov po kmetijskih občinah.

(Nekteri požarni stražniki ljubljanski) so po požaru na Vrhniki se tako sramotno obnašali, da jih je društvo iz svoje srede moralo izpahniti.

(Vodstvo banke „Slovenije“) je začasno prevzel načelnik požarnega oddelka, g. J. Jereb.

(Trgovska in obrtniška zbornica kranjska) se je v zadnji seji obnesla, kakor do zdaj še nikoli, ker jo je naravnost vdarila za — dunajskimi židi. Na dnevnem redu je bilo med drugimi silno važno (ka-li?) vprašanje: Ali bi ne bilo prilično in koristno, odpraviti vse praznike (kterih je vseh skup 16)? Dasi-ravno sta predsednik g. V. C. Zupan in podpredsednik g. Horak v izvrstnih govorih dokazovala, kako nespameten bi bil sklep, odpraviti praznike, in da z njim ne bo nikomur vstreženo, niti pomagano, je vendar glasovalo sedem odbornikov za odpravo praznikov, pet pa zoper; ti vrli moške so: V. C. Zupan, Horak, Ničman, Petričič in Fabian. Med tistimi, ki so nasprotno glasovali in jo z dunajskimi židi potegnili, sta tudi dva narodna in klobučar Debevec, kateri bo, ako se prazniki res odpravijo, gotovo manj klobukov prodal, kakor zdaj; toraj je mož glasoval v svojo lastno škodo. Se vé, da s tem sklepom kranjske trgovske zbornice prazniki še niso odpravljeni in tudi ne bodo; ali ravno zaradi tega bi si bila prihranila lahko blamažo, katero si je naklonila s tako — čudnim sklepom. — Mi bomo o tej stvari še obširnejše spregovorili.

(Deželnega šolskega sveta redna seja) je bila 6. avg. Predsedoval je deželni namestnik g. Bogoslav vitez Widmann. Rešena je bila najprej prošnja mesta Idrije za realno gimnazijo tako, da se predloži ministerstvu uka. Dalje poroča c. k. deželni šolski nadzornik o slabem obiskovanju ljudskih šol v kranjskem šolskem okraju, ter se zaradi tega c. k. okrajni šolski svet v Kranji pozivlja k strogemu postopanju zoper nemarne. Šola v Poljanah se ima popraviti, ona hiša na Trati za šolo urediti, ktera je v ta namen kupljena. V Škofji loki se imajo šolski prostori dekliske šole razširiti, ravno tako se imajo enorazredne ljudske šole v Smledniku in Sevcah spremeniti na dvarazredne. Frančiškanski očetje, kateri se do zdaj pečajo z ukom kamniške ljudske šole, se pozivljajo, naj se podvržejo deželni šolski postavi od 22. febr. 1874. Neki pomagalni

*) Ta odgovor nam je poslal spoštovan mož, ki je za domačo reč gotovo ravno tako vnet, kakor naš g. dopisnik. Ker nikakor nečemo, da bi se komu godila krivica, zato smo priobčili omenjeni spis; odkritoserčno pa naj povemo, da se nam g. župan zdi sumljiv, ker se v opravičenju poslužuje „Slov. Naroda“! Vred.

učiteljici in gl. učitelju se dovoli remuneracija, eden se pa posvari pismeno zaradi disciplinarnih prestopkov. Prošnja necega bivšega okrajnega šolskega svetovaleca za oproščenje šolske denarne kazni v znesku 50 gl. 80 kr., ktere je nepotrebno potrosil, se reši s tem, da ima oni znesek plačati. Pritožba c. kr. šolskega sveta v Postojni o zadevi neplačanih učiteljev senožeškega šolskega sveta se ne usliši, ter se ima šolsko premoženje v Senožecah izročiti c. k. tamošnji davkariji. Občinsko predstojništvo v Jablanici se gledé prošnje za podporo iz normal. šolskega zaklada za občine Trpčane in Kutežovo odkaže k dež. odboru. — Za novo šolo na Ubeljskem se obljubi c. k. okraj. šol. svetu v Postojni podpora iz norm. šolsk. zaklada. Dalje se učitelj v Dobrniku Jan. Tomšič vsled njegove prošnje déne v pokoj s 490 gl. — Konečno se neki krajni šolski svetovalec na vprašanje, če imajo otroci samo do tega dneva, ko spolnijo 12. leto, obiskovati šolo, ali še celo leto, zavrne na dotično šolsko postavo.

Razne reči.

— Nesreča sa nezrečo. Iz občine muršenske 25. avgusta se nam piše: Na Moti nesreča ne more mirovati. Ljudje še niso pozabili škóde, ko jim je vigredi napravila voda, ni še mesec dni minilo, ko je pol vasi pogorelo; jedva je preteklo teden dni, ko jih je obiskala toča (celih 7 dni potem je še deževalo): a evo se je še pri govedi pokazala bolezen vranični nasad (Milzbrand). Pocepalo je že več glav.

— Osepnice so se pokazale v Radomerju kraj Ljutomera.

— V zadevah Slomšekovega spomina se — toži „Gospodar“ — dozda še nič ni storilo. Ta reč gre res polževo pot naprej.

— V Kamniku pri fabriki strelnega praha bo 14. sept. obravnava zaradi 300 sežnjevejškega lesa in 3000 centov šote, kar ta fabrika potrebuje.

— Snovana dekliška šola. Kakor v Gorici, namerava vlada tudi v Trstu napraviti osemrazredno dekliško šolo z nemškim učnim jezikom. Tedaj žensko mladino za prusko Nemčijo ponemčevati.

Za deželnega šolskega nadzornika srednjih šol v Primorji je imenovan dr. Gnad, dosedanji nadzornik g. A. Stimpel je penzioniran.

— Duhovske vaje za duhovne v Gorici začnejo se 14. septbr. zvečer, in končajo 18. zjutraj. — Vodil ji bo sloveči jezuit o. Tit Vaccari. Kteri ga poznajo, hvalijo ga močno. — Za gospé bodo prihodnji teden duh. vaje pri nunah Uršulinaricah. „Gl.“

— Izpraševanje kadetov za c. kr. deželno brambo se prične v Gradcu 1. oktbr. Temu izpraševanju se smejo podvreči tudi osebe dobre odgoje in omike, če tudi niso dež. brambovci. Oglasiti se je do 10. sept. t. l.

— Cesarsk dar. Za zidanje nove cerkve v Dolini na Dolenjskem je daroval cesar iz svoje privatne kase 1000 gl.

— Lakote umerlo je leta 1873 v Londonu 107 oseb. In vendar je v tem mestu nakupičenega največ bogastva.

— Pet ljudi utonilo. V soboto 22. avg. zjutraj je zelo naraščena Donova pri Korneburku pretrgala dve veliki ladiji, obloženi z drvni, ko so plule k bregu. — Na ladijih je bilo 9 ljudi, 5 se jih je utopilo. —

— Briljanti ukradeni. Na poštni postaji Brügge v Belgiji je bila ukradena skrinjica s prekrasnimi in dragocenimi briljanti,

ktere je poslala angleška kraljica svoji hčeri, hesenski knježinji Aliciji v Blankenbueru.

— Vsled inštalacije za škofa je daroval spiški škof na Ogerskem č. g. Jur. Časka revnim svoje škofije 12000 gl. Sploh so ogerski škofi jako darežljivi.

— Od židov ne kupovati. „Gr. Volksblatt“ piše, da se snujejo društva, katerih udje bi se zavezali, da po nobeni ceni ne bodo kupovali pri židih.

— Majhen revolver, ki se nosi tudi v mali škatljici za smodke, se izgotavljuje v ameriški tovarni Hilla v Birminghamu. Lesena škatljica je prevlečena s kožo; na eni strani se hranijo smodke, na drugi pa 4" dolgi revolver s 6 cevmi, s kojim je moč človeka na 20 korakov usmrtiti.

— Strašna smrt! V Parizu je 13. avg. skočil neki Angličan iz stolpa stolne cerkve Matere Božje (Notre-Dame), ter tako se razbil, da ni bil človeku podoben. Enako smrt je pred 1. mesecem storil v Pragi neki steklarski pomočnik, ker je skočil iz samomornega namena iz stolpa največe praške cerkve sv. Vida na Hradčanih.

— Pisker srbernih grošev, kakor „Slov. Noviny“ pišejo, je une dni v Téčvi v marmaroški okolici našel mlad fant, ki je kopal novo cesto. Ko davkarski urad o tem izve, si lepe grošiče v imenu vlade(!) prisvoji, fantu pa pusti prazni pisker.

— Serranovi dolgovi. „Unita“ pravi: Evropejske vlade, ki so pripoznale Serranovo vlado, niso še mogle doseči, da bi Serrano pripoznal svoje upnike. Zakaj že čez leto in dan kuponi španjskega dolga niso bili izplačani, akoravno so lastniki zadevnih listkov apelirali na dotične vlade v Frankobrodu, Berlinu, Parizu, Londonu.

Poslano.

Opravični svet banke „Slovenije“ je določil, da se ima plačati notirano 15%no vplačilo v znesku 30. gl. — v dveh obrokih, in sicer prvi obrok, t. j. 15 gl. na medčasni list, do 20. septembra t. l. in druga polovica do 20. decembra t. l. —

Gledé govorce, katero raznašajo bankini nasprotniki, da banka ne more plačevati škod, omenjamo, da zavarovanci ne bodo nič zgubili, ker je rezerva za škode dosti velika. V najslabejem slučaju bi imeli zgubo le delničarji, nikakor pa ne zavarovanci. Nadejati se je, da se bode banka v kratkem zopet okrepčala, ter zadobila zdravo in krepko podlago, kar ji pomagaj Bog!

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofiji: G. Blaž Ulčar je dobil faro Velesovo; g. Jurij König pride iz Koprivnika na Kočevsko Reko; g. Matija Kolar novop. v Koprivnik; g. Janez Svetina novop. v Idrijo; g. Jakob Strupi novop. v Poljane nad Loko; g. Valentin Lavtar novop. v Prečino; g. Franc Štupica iz Polhovega gradca v Mokronog; g. Pavel Kramar novop. v Polhovgradec; g. Janez Stupar iz Stopič za administratorja v Št. Gothard; g. Anton Rihar novop. v Stopiče; g. Martin Molek iz Kočevja v Preserje; g. Jožef Rome novop. v Kočevje.

V lavantinski škofiji: Kuracija Matere božje v puščavi je v faro povzdignjena. — Č. g. Lovro Potočnik je dobil Gornj. Grad, č. g. Karl Ripšl pa faro Videm. Č. g. Jak. Trstenjak dobil je beneficijum v Ptui. Prestavljeni se sledeči č. g. kaplani: Jan. Simončič v Jarenino; Jan. Kolar k sv. Jederti

pri Laškem; Fr. Dovnik v št. Martin II.; Mih. Vavpotič v št. Jungerto; Jan. Vraz v Laporje; Dav. Napast v Vozenico I.; Dav. Šket k sv. Lorencu v Puščavi; Fr. Arnuš na Goro pri Ptui; Jak. Mlakar k sv. Križi pri Slatini; Č. g. novoposvečeni duhovni pridejo za kaplane: Pet. Skuhala v Šmiklavž; Jož. Sinko v Muto; Fr. Nendl k sv. Tomaži; Jan. Čagran v Svičino; Jak. Caf v Vozenico II.; Štef. Mohorko v Ljubno; P. Horvat k sv. Ruprtu pri Laškem; Ant. Potočnik v Vitanje II.

V goriški nadškofiji: Č. g. Anton Sfiligoj, podvodja v bogosl. semenišči, gre za vikarja v Kostanjevico; č. g. Andrej Ferfolja, četrtol., za subsidiarija v Komen.

Za nesrečne Dolenjce:

Preč. g. prošt Anton Jarc 20 gl.; preč. g. kanonik Kramar 10 gl.; g. Bl. Gostač 2 gl.

Za pogorelece na Vrhniki:

G. Bl. Gostač 3 gl.

Eksekutivne dražbe.

3. sept. 2. Ant. Hrovat-ovo iz Kočevja (5905 gl.) v Vel. Lašičah. — 2. Jak. Blatnik-ovo iz Prevol (1073 gl.) v Žužemberku. — 2. Jan. Jereb-ovo iz Hraš (716 gl.) v Kranji.

4. sept. 3. Mat. Žabkar-jevo iz Zalok (1161 gl.) v Krškem. — 3. Jernej Možina-vo iz Koč (639 gl.). — 2. Jan. Boštjančič-ovo iz Slavina (1963 gl.), obe v Postojni. — 2. Marj. Štefanič-ovo iz Dobravice (4200 gl.) v Metliki. — 1. Jan. Benedikt-ovo (635 gl.) v Novomestu. — 1. Jan. Obajdin-ovo (200 gl.) v Kranji. — 3. Jan. Kastelic-ovo iz Dobr. polja v Bistrici. — 3. Jan. Lekan-ovo iz Rovt (355 gl.) v Planini.

Telegraflčne denarne cene

31. avgusta.

Papirna renta 71.75. — Srebrna renta 74.85. — 1860letno državno posojilo 102.20. — Bankine akcije 974 — Kreditne akcije 239.75. — London 109.80. — Srebro 104.—. — Ces. kr. cekini —.—. — Napoleon 8.82.

Denarstvene cene.

28. avgusta.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	71.45	71.55
5% renta v srebru	74.70	74.80
Srečke (lozi) 1854. l.	98.75	99.—
" " 1860 l. celi.	108.—	108.25
" " 1860 l. petinke	110.75	111.—
Premijski listi 1864. l.	135.25	135.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	93.50	94.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	86.50	—.—
Ogerske po 5%	77.75	78.25
Hrvaške in slavonske po 5%	80.—	—.—
Sedmogradske po 5%	75.—	75.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	974	976
Unionske banke	124.75	125.—
Kreditne akcije	236.50	236.75
Nižoavstr. eskomptne družbe	900.—	910.—
Anglo-avstr. banke	151.25	151.75
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	160.—	160.50
Tržaške " 100 " k. d.	106.—	106.50
" " 50 " " "	52.—	54.—
Budenske " 40 gl. a. v.	25.—	25.50
Salmove " 40 " " "	30.50	31.50
Palffy-jeve " 40 " " "	25.50	26.50
Clary-jeve " 40 " " "	23.—	24.—
St. Genois " 40 " " "	24.—	25.—
Windischgrätz-ove " 20 " " "	19.—	19.50
Waldstein-ove " 40 " " "	20.75	21.20
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.26	5.27
Napoleonsd'or	8.76	8.80
Srebro	103.56	103.75

Jurij Dornik-ova zaloga olja v Trstu.

Pošilja se s poštnim povzetjem (Postnachnahme), s plačano colnino, vožnino (poštnino), posodo in vsemi drugimi stroški, do vsake postaje avstrijsko-ogrske monarhije, od 25 funtov dalje. — Zapisniki cene se dobé zastojnjo franko. (4—31)

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.